

PASTABOS DĖL TEISĖS AKTŲ PAKEITIMO PROJEKTŲ

2023-12-12

Vilnius

Jaunųjų Rinkos Dalyvių Asociacija vienija keliasdešimt jaunų rinkos dalyvių ir aktyviai gina jų interesus besikeičiant mokestinei sistemai. Teikiame pastebėjimus dėl 2023-11-28 Finansų ministerijos užregistruotų įstatymų pakeitimų projektų¹.

Vienas iš būdų skatinti verslų klestėjimą yra sudaryti paprastas ir lengvai suprantamas sąlygas verslininkams plėtoti savo projektus laikantis teisės aktų normų. Tą aktyviai palaiko Europos Sąjungos institucijos². Kadangi esame asociacija vienijanti jaunus žmones, dažnai girdime nusiskundimų, jog yra pernelyg sudėtingą perprasti teisinę bei mokestinę verslo reguliavimo sistemą, dėl to baisu vystyti savo idėjas (pažymėtina, jog dėl to neretai yra kalta švietimo stoka). Sveikiname ministerijų darbus mažinant administracinę naštą verslams ir norime, jog tai toliau tęstųsi. Todėl sveikintume, jog keičiami teisės aktai toliau judėtų šia kryptimi.

Vienas iš siūlomų pokyčių yra įpareigoti visas įmones, nepaisant jų teisinės formos, atlikti auditą (jei tenkinami tam tikri reikalavimai)³. Nemanome, jog tai yra tikslinga mažosioms bendrijoms (toliau – MB) ir individualioms įmonėms (toliau – IĮ). Pagrindinis privalomo audito tikslas yra apginti verslo valdyje nedalyvaujančių akcininkų interesus tai dažniausiai aktualu akcinėms bendrovėms, uždarosioms akcinėms bendrovėms, ūkinėms bendrijoms), jiems pateikti tikslią ir tikrovę atspindinčią informaciją (tą antrina ir Europos Sąjunga⁴). Šią informaciją minėtų teisinių formų įmonių savininkai tiksliai žino, kadangi jie tiesiogiai dalyvauja įmonės veikloje, todėl leisti papildomas lėšas, jog audito įmonė patvirtintų jau tai, ką savininkai žino, daro žalą smulkiam verslui, negana to, kad auditas išnaudoja audituojamų įmonių darbuotojų resursus, kuriuos galima skirti verslo veiklai, plėtrai.

¹ Lydraštis nr. 6K-23/7618; įstatymų registracijos numeriai: 23-17062, 23-17064, 23-17065, 23-17066, 23-17068, 23-17069, 23-17070, 23-17071, 23-17073, 23-17074, 23-17075, 23-17076, 23-17077.

² 2008 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2007–2010 m. Europos profesinio judumo veiksmų plano [2008/2098\(INI\)](#), 9 dalis ir vėlesni teisės aktai, kurie kartoja to svarbą (pvz. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2013/34/ES](#), priedas nr. 2)

³ Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo nr. VIII-1227 pakeitimo įstatymo, reg. nr. [23-17065](#), 3 straipsnio 2 dalis, keičianti Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymo, dok. nr. [IX-575](#), 24 straipsnio 2 dalį.

⁴ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2013/34/ES](#), priedas nr. 3.

Kitas nelogiškas pakeitimas yra dėl konsoliduotų finansinių ataskaitų rengimo. Siūloma 2024-ųjų metų ataskaitiniam laikotarpiui įpareigoti MB rengti šias ataskaitas⁵, nors lį palikta teisė rinktis⁶. Kam tas reikalinga? Konsoliduotų finansinių ataskaitų paskirtis yra suteikti potencialiems investuotojams teisingesnę informaciją apie įmonių grupę, jos valdomą turtą ir turimus įsipareigojimus per dukterines įmones. MB savininkų skaičius yra apribotas (dešimt), o tarp tų savininkų negali būti juridinių asmenų. Siūlome Mažosioms Bendrijoms suteikti tokią pačią teisę rinktis, kaip įstatymų projekte numatyta Individualioms Įmonėms.

Galiausiai, Europos Sąjungos įgalinamų tvarumo ataskaitų pritaikymas siūlomas pritaikymas Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatyme⁷ yra ydingas. Neabejojame tvarumo nauda, tačiau siūlytumėme, jog naujų reikalavimų įvedimas būtų atliekamas skatinant konkurenciją, o ne suteikiant monopolį vienam rinkos dalyviui.

Šiuo metu siūloma, jog tvarumo ataskaitų patikrinimą atliks auditoriai, praėję ne mažesnius, kaip 16-os valandų kvalifikacijos kėlimo kursus. Manome, jog šiam patikrinimui reikia specifinių ekspertinių žinių iš įvairių sričių (pavyzdžiui, aplinkosaugos), kuriose auditorių žinios nėra pakankamos, net ir po kvalifikacijos kėlimo kursų. Taip pat, nesąžininga, jog tvarumo ekspertus sertifikuos tik Lietuvos Audito Rūmai – taip sudaromas monopolis su sąlygomis sudaryti tokius egzaminus, kuriuos galėtų praeiti tik Lietuvos Audito Rūmų „sajungininkai“. Manome, jog šį sertifikavimą turėtų atlikti kita įstaiga (pavyzdžiui, naujai įkurta tvarumo ekspertų asociacija, kuri pagal dabartinę veiklos sistemą yra draudžiama), o tvarumo ekspertams neturėtų būti taikomas reikalavimas būti auditoriais, kadangi šios sritys kardinaliai skiriasi.

Kviečiame atsižvelgti į šiuos pastebėjimus ir atlikti pokyčius palankesnius smulkiesiems verslininkams ir visuomenei. Apibendriname pastebėjimus ir siūlome įstatymų pakete:

1. Panaikinti reikalavimą mažosioms bendrijoms ir individualioms įmonėms atlikti privalomą auditą pasiekus tam tikrus reikalavimus;

⁵ Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo, reg. nr. [23-17064](#) 2 straipsnio 1 dalies 1 punktą, keičiantis Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios atskaitomybės įstatymo, dok. nr. [IX-576](#), 2 straipsnio 1 dalį.

⁶ Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo, reg. nr. [23-17064](#) 2 straipsnio 1 dalies 4 punktą.

⁷ Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo nr. VIII-1227 pakeitimo įstatymas, reg. nr. [23-17065](#).

2. Panaikinti reikalavimą mažosioms bendrijoms teikti konsoliduotas finansines ataskaitas;
3. Atskirti tvarumo eksperto ir auditoriaus profesijas, jų priežiūrai ir suvienijimui leisti kurtis kitoms institucijoms bei asociacijoms.

Jaunųjų Rinkos Dalyvių Asociacijos valdybos pirmininkas
Ignas Plunksnis

